

H O T Ă R Ă R E A nr.1-115/2024
privind tematicile pentru formarea continuă a procurorilor și a consultanților
procurorului în anul de instruire 2025

30 aprilie 2024

municipiul Chișinău

Examinând necesitățile de formare continuă a procurorilor și a consultanților procurorului, audiind informația prezentată de către domnul Eduard Panea, Consiliul Superior al Procurorilor –

C O N S T A T Ă :

Pe rolul Consiliului Superior al Procurorilor se află, pentru examinare, demersul directorului interimar al Institutului Național al Justiției, Adrian Cerbu, prin care s-a solicitat prezentarea propunerilor și sugestiilor cu privire la necesitățile de formare continuă a procurorilor și a consultanților procurorului, în corespundere cu specificul acestor profesii juridice.

Demersul în speță este înaintat în contextul demarării procedurii de elaborare de către Institutul Național al Justiției a planurilor modulare de formare continuă pentru anul 2025, care trebuie să țină cont de opiniile corpului profesional vizat și să consolideze evoluția instruirilor specializate.

Prevederile legislative de pe dimensiunea de referință atribuie Institutului Național al Justiției competența de realizare a procesului de formare continuă a procurorilor și a consultanților procurorului, fiind, totodată, reglementată și necesitatea cooptării eforturilor Consiliului Superior al Procurorilor prin expunerea opiniilor asupra planurilor de învățământ elaborate, precum și înaintarea propunerilor referitoare la tematicile pentru formarea continuă a procurorilor și consultanților procurorului.

Respectiv, potrivit art.7 alin.(2) lit.h) coroborat cu alin.(5) din Legea nr.152/2006 privind Institutul Național al Justiției, Consiliul Institutului Național al Justiției aprobă, anual, până la 30 noiembrie, planurile de formare continuă, cu consultarea obligatorie a opiniei Consiliului Superior al Magistraturii, Consiliului Superior al Procurorilor, Ministerului Justiției și a Consiliului Național pentru Asistență Juridică Garantată de Stat.

Pe cale de consecință, opinia Consiliului Superior al Procurorilor reprezintă platforma de raportare a activităților ce vizează elaborarea planurilor modulare de formare profesională de înaltă calitate a judecătorilor, procurorilor și altor specialiști din sistemul justiției.

În egală măsură, se rețin dispozițiile art.70 alin.(1) lit.l) din Legea nr.3/2016 cu privire la Procuratură, precum și pct.4.1 alineatul I lit.j) din Regulamentul Consiliului Superior al Procurorilor, care prevăd competența Consiliului de examinare și prezentare de opinii asupra programelor didactice și a planurilor de învățământ pentru cursurile de formare inițială și continuă din cadrul Institutului Național al Justiției.

Pentru a putea decide asupra subiectului în cauză, Consiliul Superior al Procurorilor a solicitat asistența Comisiei permanente pentru instruire, structură colegială creată de Consiliu, care deține atribuția de evaluare anuală, în comun cu Secția resurse umane a

Procuraturii Generale, a necesităților de formare a procurorilor și a consultanților procurorului.

Astfel, potrivit informației puse la dispoziția Consiliului Superior al Procurorilor, se reține că în perioada 15-31 ianuarie 2024 Comisia permanentă pentru instruire a efectuat un sondaj de opinie în vederea identificării necesităților de formare a procurorilor și a consultanților procurorilor. În acest mod, au fost intervievați 410 procurori și 181 consultanți ai procurorului din cadrul Procuraturii Generale, procuraturilor specializate și celor teritoriale.

Urmare a prelucrării rezultatelor sondajului desfășurat, Comisia a formulat opinia consultativă, prin care a recomandat Consiliului Superior al Procurorilor aprobarea tematicilor relevante pentru a fi incluse în planul de formare pentru anul 2025.

Consiliul Superior al Procurorilor apreciază, într-o manieră înaltă, suportul valoros oferit de Comisia permanentă de instruire pe dimensiunea formării profesionale a beneficiarilor instruirilor din cadrul Institutului Național al Justiției.

În context, Consiliul Superior al Procurorilor, din perspectiva competențelor sale, evaluând spectrul tematicilor propuse de Comisia permanentă de instruire, constată că acestea includ domenii de instruire relevante pentru formarea continuă a procurorilor și consultanților procurorilor, în măsură să contribuie la consolidarea capacităților profesionale ale acestora, dar și la îmbunătățirea abilităților de comunicare și dezvoltare personală.

În aceeași ordine de idei, vom nota că propunerile expuse în Opinia consultativă prezentată includ atât solicitările corpului de procurori intervievați, cât și viziunile direcțiilor de profil din cadrul Procuraturii Generale și ale procuraturilor specializate, ai căror reprezentanți au fost incluși în componența Comisiei permanente pentru instruire, tematicile propuse având un caracter real și necesar.

Adițional, urmare a dialogului profesional susținut de către membrii Consiliului Superior al Procurorilor, având în vedere spectrul acțiunilor stabilite în vederea realizării instituționale din documentele de planificare strategică din domeniul justiției și anticorupție¹, au fost identificate suplimentar, ca fiind utile și oportune, tematici de instruire referitoare la managementul conflictelor cu justițiabili, procedura de examinare a cauzelor cu implicarea avertizorilor de integritate, precum și necesitatea asigurării instruirii a grupurilor mixte de judecători, procurori și alți profesioniști, pe domenii de interes comun, în scopul uniformizării practicilor.

Consiliul Superior al Procurorilor recunoaște ponderea obiectivului de formare a abilităților non-judiciare, așa cum ar fi utilizarea sistemelor informaționale judiciare, dezvoltarea abilităților în domeniul managementului etc. În prezent, s-a stabilit necesitatea specializării persoanelor care gestionează managementul la nivelul sistemului judiciar, prin instituirea obligativității participării și a promovării de către judecătorii și procurorii care candidează la funcțiile de conducere a modulului de management al procuraturilor și leadership.

Pornind de la aceste raționamente, dar și de la necesitățile de instruire stabilite în cadrul discuțiilor din ședință, Consiliul Superior al Procurorilor expune, în liste separate

¹ Plan de acțiuni pentru implementarea Strategiei privind asigurarea independenței și integrității sectorului justiției pentru anii 2022–2025 (acțiunile 2.3.1 b), 2.3.2 c), 2.3.2 d), 2.3.2 e)), aprobat prin Legea nr.211/2021; Plan de acțiuni privind implementarea Programului național de integritate și anticorupție pentru anii 2024–2028 (acțiunea 2.4.2), aprobat prin Hotărârea Parlamentului 442/2023

(anexe la prezenta hotărâre), tematicile aferente formării profesionale continue a procurorilor și a consultanților procurorilor.

În lumina standardelor profesionale și cerințelor ce derivă din statutul funcției², Consiliul Superior al Procurorilor va accentua că formarea continuă adecvată reprezintă una dintre garanțiile fundamentale ale independenței procurorilor.

Deopotrivă, îmbunătățirea performanțelor profesionale și însușirea de către procurori a tehnicilor și procedurilor specializate de efectuare a acțiunilor procesuale pe cazuri care implică cunoștințe specifice unor domenii înguste sunt elemente-cheie în măsură să asigure adoptarea hotărârilor obiective și pe deplin motivate în procedurile avute în gestiune.

Consiliul Superior al Procurorilor consemnează că ansamblul tematicilor propuse pentru formarea continuă a consultanților procurorilor a fost raportat la necesitățile specifice funcției de consultant al procurorului și este în măsură să asigure consolidarea capacităților profesionale aferente statutului atribuțiilor de referință.

Totodată, pe dimensiunea identificării necesităților specifice de instruire a consultanților procurorilor Consiliul Superior al Procurorilor relevă importanța instruirii în domeniul utilizării Sistemului automatizat „Urmărire penală: e-Dosar” și a soft-ului analitic la efectuarea urmărilor penale pe cauza complexe.

Formarea profesională a consultanților procurorilor constituie un aspect important, or, la îndeplinirea actului de justiție, munca acestora constituie un sprijin în activitatea procurorilor, competența și îndeplinirea corectă a sarcinilor ce le revin jucând un rol considerabil în buna funcționare a sistemului Procuraturii. Calitatea și finalitatea actului de justiție sunt direct proporționale nu doar cu competențele profesionale ale judecătorului și procurorului, dar și cu competențele personalului care îi ajută să-și desfășoare activitatea. Din aceste considerente se impune o investiție și o stimulare proporțională pentru activitatea desfășurată de către consultanții procurorilor, având în vedere și responsabilitățile atribuite acestora prin lege.

Așadar, apreciind importanța procedurii de formare continuă, Consiliul Superior al Procurorilor reține că organizarea la nivel înalt a acestei activități, alături de criteriile de performanță, reprezintă condiția esențială pentru a asigura pregătirea eficientă, de calitate a procurorilor și a consultanților procurorilor, astfel încât să se consolideze potențialul profesional al instituției Procuraturii.

Pe cale de consecință, în temeiul art.32 alin.(6), art.70 alin.(1) lit.1), art.77 și art.79 din Legea nr.3/2016 cu privire la Procuratură, art.7 alin.(2) lit.h) și alin.(5) din Legea nr.152/2006 privind Institutul Național al Justiției, pct.4.1 alineatul I lit.j) din Regulamentul Consiliului Superior al Procurorilor, aprobat prin Hotărârea nr.12-225/16 din 14.09.2016, Consiliul Superior al Procurorilor –

H O T Ă R Ă Ș T E:

1. A aproba tematicile pentru formarea continuă în anul de instruire 2025, expuse în anexe la prezenta hotărâre, după cum urmează:

² Recomandarea Rec(2000)19 a Comitetului Miniștrilor către Statele membre ale Consiliului Europei privind rolul Procuraturii în sistemul de justiție penală, adoptată de către Comitetul Miniștrilor la 6 octombrie 2000, pct.7 și Avizul nr.13 (2018) al Consiliului Consultativ al Procurorilor Europeni (CCPE) privind independența, răspunderea și etica procurorilor, adoptat la 7 noiembrie 2018 la Strasbourg, § X.

a) pentru procurori, potrivit anexei nr.1;

b) pentru consultanții procurorului, potrivit anexei nr.2.

2. Hotărârea se publică pe pagina web oficială a Consiliului Superior al Procurorilor, *www.csp.md*, directoriul *Hotărâri*.

3. Hotărârea Consiliului Superior al Procurorilor poate fi contestată la Curtea Supremă de Justiție de orice persoană vătămată într-un drept al său într-un termen de 10 zile lucrătoare de la data la care hotărârea vizată i-a fost comunicată.

**Președinte al Consiliului
Superior al Procurorilor**

semnat

Dumitru OBADĂ

**Tematicile propuse a fi incluse în planul de formare continuă în anul 2025
pentru procurori, după cum urmează:**

Procuratura Generală și procuraturile teritoriale:

1. Aspecte teoretico-practice privind investigarea și examinarea în instanța de judecată a cauzelor penale pe infracțiuni de trafic de ființe umane și a infracțiunilor conexe.
2. Particularitățile investigării și judecării cauzelor penale pe infracțiuni contra bunei desfășurări a activității în sfera publică;
3. Particularitățile investigării și judecării cauzelor penale pe infracțiuni privind viața sexuală. Metodica investigării și judecării cauzelor penale pe abuz și exploatare sexuală cu utilizarea tehnologiilor online;
4. Particularitățile investigării și judecării cauzelor penale pe infracțiuni prevăzute de art. 213 din Codul penal-încălcarea din neglijență a regulilor și metodelor de acordare a asistenței medicale;
5. Metodologia investigării și judecării cauzelor penale pe infracțiuni informatice și infracțiuni în domeniul telecomunicațiilor;
6. Particularitățile investigării și examinării în instanța de judecată a cauzelor penale pe infracțiuni contra autorităților publice și a securității de stat;
7. Investigarea și judecarea cauzelor privind infracțiuni de tortură, tratament inuman și degradant;
8. Particularitățile investigării și judecării infracțiunilor contra justiției;
9. Investigarea și judecarea cauzelor penale pe infracțiuni contra familiei și minorilor;
10. Particularitățile investigării și judecării infracțiunilor din domeniul transporturilor;
11. Particularitățile investigării infracțiunilor contra patrimoniului;
12. Particularitățile investigării și judecării cauzelor penale pe infracțiuni contra securității publice și a ordinii publice;
13. Particularitățile investigării și judecarea infracțiunilor ce țin de încălcarea regulilor de protecție a muncii;
14. Specificul investigării infracțiunilor contra vieții și sănătății persoanei;
15. Particularitățile investigării infracțiunilor de circulație ilegală a drogurilor, etnobotanicelor sau analogii acestora;
16. Particularitățile investigării infracțiunilor ecologice;
17. Primirea și examinarea plângerilor sau denunțurilor privitoare la infracțiuni- aspecte de drept și de fapt (art. 265 din Codul de procedură penală);
18. Modalitățile speciale de audiere a martorilor, părților vătămate și a altor participanți la procesul penal;
19. Particularitățile procedurii aplicării măsurilor de constrângere cu caracter medical;
20. Măsurile speciale de investigație în activitatea procurorului;

21. Metodica investigării infracțiunilor săvârșite cu utilizarea substanțelor chimice sau biologice;
22. Particularitățile teoretico-practice la dispunerea și efectuarea investigațiilor financiare paralele și aspectele de drept a utilizării rezultatelor acestora în cadrul procesului penal;
23. Procedura aplicării altor măsuri procesuale de constrângere în cadrul procesului penal;
24. Particularitățile procedurii privind acordul de recunoaștere a vinovăției, privind acordul de cooperare și acordului judiciar în interes public;
25. Procedura finalizării urmăririi penale în lipsa învinuitului și judecării cauzelor penale în lipsa inculpatului;
26. Particularitățile investigării infracțiunilor comise de persoanele juridice;
27. Căile extraordinare de atac reglementate în Codul de procedură penală (revizuirea procesului penal și reluarea examinării cauzei penale în cazul judecării în lipsa persoanei condamnate);
28. Examinarea recursului împotriva hotărârilor judecătorești pentru care nu este prevăzută calea de atac apelul;
29. Metodica efectuării expertizei anticorupție a actelor normative instituționale;
30. Particularitățile elaborării actelor normative prin prisma principiilor activității de legiferare;
31. Standarde de control intern managerial în sectorul public;
32. Managementul riscurilor de corupție;
33. Particularitățile soluționării cererilor cu privire la accesul la informațiile de interes public;
34. Particularitățile examinării cauzelor contravenționale de către procuror. Revizuirea deciziilor definitive a agentului constatator;
35. Formarea competențelor de scriere și argumentare a actelor procedurale.
36. Formele activității administrative, principiile și structura procedurii administrative, anularea actelor administrative individuale și executarea administrativă;
37. Aspecte teoretico-practice privitor la înregistrarea și examinarea sesizărilor cu privire la infracțiuni (art. 262 CPP). Ansamblul metodelor, procedeele și regulilor de argumentare a hotărârilor elaborate în ordinea art. 274 CPP. Dezvoltarea circumstanțelor care exclud urmărirea penală (art. 275 CPP).
38. Statutul condamnaților și condițiile de detenție, modul de examinare a cazurilor înregistrate în detenție (în forma torturii sau cu caracter simulat).
39. Particularitățile investigării și judecării infracțiunilor de corupție și conexe. Aspecte dezvoltate în jurisprudența Curții Constituționale și CtEDO (pentru procurorii din cadrul Procuraturilor municipiilor Chișinău și Bălți și Procuraturii raionului Cahul).
40. Controlul de către procuror al legalității acțiunilor, inacțiunilor și actelor procedurale (art. 298-2992 din Codul de procedură penală);
41. 8. Utilizarea tehnologiilor informaționale și gestionarea electronică a dosarelor *E-dosar* și a soft-lui analitic la efectuarea urmăririlor penale pe cauze complexe<
42. Procedura de examinare a cauzelor cu implicarea avertizorilor de integritate;
43. Managementul procuraturilor și leadership. Managementul resurselor umane în organele procuraturii. Planificare strategică (*pentru procurorii conducători*).
44. Comunicarea și managementul conflictelor cu justițiabilii.

Procuratura pentru Combaterea Criminalității Organizate și Cauze Speciale:

1. Investigarea infracțiunilor de spălare a banilor prin intermediul monedei virtuale;
2. Particularitățile investigării infracțiunilor de război;
3. Particularitățile investigării infracțiunilor comise prin folosirea monedelor electronice;
4. Particularitățile procedurii privind acordul de recunoaștere a vinovăției, privind acordul de cooperare și acordului judiciar în interes public;
5. Particularitățile investigării infracțiunilor economice;
6. Asistența juridică internațională în materie penală (echipele comune de investigații);
7. Investigarea infracțiunilor de abuz și exploatarea sexuală a copiilor comise online;
8. Particularitățile investigării infracțiunilor cu caracter terorist;
9. Căile extraordinare de atac reglementate în Codul de procedură penală (revizuirea procesului penal și reluarea examinării cauzei penale în cazul judecării în lipsa persoanei condamnate);
10. Tehnici de investigare a infracțiunilor comise de către organizațiile criminale;
11. Particularitățile judecării cauzei în instanța de apel și recurs;
12. Utilizarea tehnologiilor informaționale și gestionarea electronică a dosarelor E-dosar și a soft-lui analitic la efectuarea urmăririlor penale pe cauze complexe,
13. Managementul procuraturilor și leadership. Managementul resurselor umane în organele procuraturii. Planificare strategică (pentru procurorii conducători);
14. Comunicarea și managementul conflictelor cu justițiabilii.

Procuratura Anticorupție:

1. Particularitățile investigării infracțiunilor comise de persoanele juridice;
2. Practica CtEDO în materie de provocare în contextul infracțiunilor de corupție și conexe;
3. Particularitățile procedurii privind acordul de recunoaștere a vinovăției, privind acordul de cooperare și acordului judiciar în interes public;
4. Particularitățile investigării și judecării cauzelor privind finanțarea ilegală a partidelor politice;
5. Recuperarea bunurilor infracționale. Aspecte practice la aplicarea confiscării și confiscării extinse;
6. Relațiile cu mass-media și crearea strategiilor de comunicare;
7. Urmărirea și recuperarea bunurilor infracționale ascunse prin utilizarea cripto-valutei;
8. Particularitățile investigării infracțiunilor contra drepturilor politice;
9. Administrarea anticipată a bunurilor indisponibilizate;
10. Investigarea cauzelor privind utilizarea frauduloasă a mijloacelor provenite din asistență externă.

11. Particularitățile investigării cauzelor de corupție săvârșite de persoane cu funcție de demnitate publică;

12. Căile extraordinare de atac reglementate în Codul de procedură penală (revizuirea procesului penal și reluarea examinării cauzei penale în cazul judecării în lipsa persoanei condamnate);

13. Utilizarea tehnologiilor informaționale și gestionarea electronică a dosarelor E-dosar și a soft-lui analitic la efectuarea urmăririlor penale pe cauze complexe;

14. Managementul procuraturilor și leadership. Managementul resurselor umane în organele procuraturii. Planificare strategică (pentru procurorii conducători);

15. Comunicarea și managementul conflictelor cu justițiabili.

**Tematicile pentru consultanții procurorilor,
care se propun a fi incluse în planul de formare continuă pentru
anul 2025**

1. Metodici și tactici de investigare și examinare a cauzelor privind infracțiunile cu caracter sexual comise prin intermediul tehnologiilor informaționale. Aspecte privind abuzul online al minorilor;
2. Particularitățile investigării infracțiunilor contra patrimoniului;
3. Investigarea și judecarea cauzelor penale pe infracțiuni contra familiei și minorilor;
4. Termenii de prescripție și termenii de procedură în procesul penal. Sancțiunile ce pot fi aplicate în caz de depășire a termenelor;
5. Metodica elaborării actelor procedurale;
6. Rolul intervievatorului la audierea minorului în condiții speciale;
7. Particularitățile investigării și judecării infracțiunilor privind circulația ilegală a drogurilor;
8. Utilizarea tehnologiilor informaționale și gestionarea electronică a dosarelor E-dosar și a soft-lui analitic la efectuarea urmăririlor penale pe cauze complexe;
9. Metode și tehnici de analiză a informațiilor;
10. Particularitățile investigării infracțiunilor economice, în special a infracțiunilor de spălare de bani;
11. Infracțiuni contra vieții și sănătății persoanei;
12. Metodologia și tactica de audiere a martorilor;
13. Probele și administrarea lor prin intermediul măsurilor speciale de investigație;
14. Procedura investigării cauzelor penale în lipsa învinuitului;
15. Declararea averii și a intereselor personale. Soluționarea conflictului de interese. Testarea integrității;
16. Procedura de aplicare a măsurilor de constrângere cu caracter medical;
17. Procedura de investigarea cauzelor privind infracțiunile săvârșite de persoanele juridice;
18. Particularitățile investigării infracțiunii de cruzime față de animale;
19. Particularitățile procedurii privind acordul de recunoaștere a vinovăției, privind acordul de cooperare și acordului judiciar în interes public;
20. Infracțiuni comise pe motive de prejudecată;
21. Particularitățile investigării și judecarea infracțiunilor ce țin de încălcarea regulilor de protecție a muncii;
22. Contestarea deciziilor ilegale ale agentului constator;
23. Procedura comunicării actelor procedurale și citarea persoanelor de către consultantul procurorului;
24. Particularitățile investigării infracțiunilor de contrabandă;
25. Particularitățile investigării cauzelor privind neglijența în serviciu;

- 26.** Investigarea și examinarea infracțiunilor ecologice;
- 27.** Etica profesională a consultantului procurorului;
- 28.** Specificul efectuării acțiunilor de urmărire penală privind ridicarea, conservarea și administrarea probelor digitale în cauzele penale;
- 29.** Specificul investigării infracțiunilor contra sănătății publice și conviețuirii sociale;
- 30.** Metode și tactici privind investigarea infracțiunilor de război;
- 31.** Metodologia investigării și judecării cauzelor penale pe infracțiuni informatice și infracțiuni în domeniul telecomunicațiilor;
- 32.** Utilizarea tehnologiilor informaționale moderne în activitatea de serviciu;
- 33.** Particularitățile investigării și judecării infracțiunilor din domeniul transporturilor;
- 34.** Atribuțiile și sarcinile consultantului procurorului la efectuarea de către procuror a acțiunilor de urmărire penală: cercetarea la fața locului, percheziția, ridicarea de obiecte și documente;
- 35.** Particularitățile soluționării cererilor cu privire la accesul la informațiile de interes public;
- 36.** Particularitățile pornirii procedurilor contravenționale și examinării cauzelor contravenționale de către procuror;
- 37.** Păstrarea secretului profesional în cadrul urmăririi penale de către consultatul al procurorului;
- 38.** Comunicarea și managementul conflictelor cu justițiabilii.